EEN BEZOEK VAN DEN GOUVERNEUR VAN CURAÇAO AAN VENEZUELA IN 1921

DOOR

M. A. EVERS

destijds 1e luitenant-adjudant

In Januari 1921 ontving de Consul van Venezuela te Willemstad van den Minister van Buitenlandsche Zaken te Caracas de opdracht den Gouverneur van Curaçao uit te noodigen een officieel bezoek aan Venezuela te brengen ter eere van het herstel der diplomatieke betrekkingen tusschen die Republiek en Nederland, die sedert jaren verstoord waren.

De reis werd om onderscheidene redenen uitgesteld en eerst in den avond van den 7n April 1921 stapten aan boord van de „Oranje Nassau” de Gouverneur, de heer O. L. Helfrich, de Gouvernementssecretaris, de heer H. J. T. Boomgaart en de beide Adjudanten van den Gouverneur, de h.h. M. A. Evers en I. H. Capriles. De beide oevers van de Sint-Annabaai stonden toen de boot de haven uitvoer vol belangstellenden, die den Gouverneur een laatste vaarwel toewuifden. Van de batterij dreunden de saluutschoten en de muziek speelde het Wilhelmus.

Den volgenden morgen vroeg lag Puerto Cabello voor ons. Achter een stuk laag land, dat naderhand een eilandje bleek te zijn, waarop het fort, „Libertador”, dat tevens dient tot gevangenis, en de Astillero Nacional liggen, zagen we de masten van eenige schepen en daarachter de bergen, waarvan de toppen in de wolken waren gehuld. Een heuvel op het vasteland draagt het Fort Carlos, dat wit afsteekt tegen den bruinen achtergrond en door zijn ligging de geheele baai bestrijkt.

De baai zelf heeft een smallen ingang en is diep, zoodat stoomschepen aan de kade kunnen laden en lossen. De eigenlijke haven is tegen de passaatwinden beschut door het bovengenoemde eilandje en biedt daardoor een veilige ligplaats, zóó zelfs, dat er een dok aanwezig is. Behalve dat dok, lagen er nog een stoomboot,

eenige zeilschepen en een paar Venezolaansche oorlogsbodems, waaronder het admiraalsschip, de General Salom.

Om ongeveer negen uur lagen we aan de kade en waren alle formaliteiten afgeloopen. Namens den Gouverneur van Puerto Cabello kwam een deputatie aan boord om den Gouverneur te begroeten. Deze heeren, waaronder de Nederlandsche Consul en de Chef van de Douane, brachten ons naar den Gouverneur van Puerto Cabello en naar andere autoriteiten. Ons laatste bezoek gold den Nederlandschen Consul.

Intusschen was het tijd geworden om naar boord terug te gaan, waar een achttal autoriteiten van Puerto Cabello met ons zouden lunchen. Daarop volgde een bezoek aan de Astillero Nacional (Gouvernements smederij), waarheen we geroeid werden door een sloep van het admiraalsschip, die ter onzer beschikking was gesteld. De werkplaats zag er goed onderhouden uit en een groot aantal werktuigen, allen electrisch bewogen, was in werking. De directeur vertelde, dat hij daar „bijna alles” kon laten maken. Het magazijn was goed voorzien. Gevangenen waren de werkrachten en het was een vreemd gezicht die menschen in hun blauw-wit gestreepte kleeding in die donkere ruimte van de werkplaats bezig te zien. Ze voldeden goed als werklui. Op het terrein van de Astillero werden ons te koop aangeboden en later ons ten geschenke geboden kunstig uit hoorn gesneden voorwerpen.

Na de Astillero brachten we een bezoek aan het dok, stapten toen weer in onze sloep om naar de overzijde van de haven te roeien, waar eenige auto's gereed stonden voor een tocht van ongeveer dertig kilometers het binnenland in. De weg was smal, met scherpe bochten, en op de vlakke gedeelten goed, maar stoffig. De hellingen waren steil en door regen geheel uitgevreten, zoodat het auto-rijden daarop maar een matig genot mocht heeten. Het eindpunt van den tocht was een dorpje San Esteban, waar de weg en een rivier vlak langs elkaar loopen; de rivier vol rolstenen, een echte bergstroom, die echter op dit oogenblik, het einde van den drogen moesson, zoo weinig water bevatte, dat men, van steen op steen stappende, met droge voeten de overzijde kon bereiken. Langs denzelfden weg kwamen we in Puerto Cabello terug, en tegen zes uur waren we weder aan boord. Op dit uur, had de Gouverneur eenige dames en heeren van Puerto Cabello op de Oranje Nassau genoodigd en dit gezelschap was reeds aanwezig zoodat we geen gelegenheid hadden om ons te verfrisschen. Om acht uur hadden alle gasten, een zestigtal, het schip ver-

laten. Een half uur later waren we op weg naar La Guaira.

Den volgenden morgen moesten we reeds vroeg bij de hand zijn, want we zouden met het aanbreken van den dag daar aankomen. Reeds om zeven uur kwam er een deputatie aan boord om den Gouverneur namens de Regeering welkom te heeten en te verzoeken aan wal te gaan. Op de kade stond een andere deputatie gereed om den Gouverneur te ontvangen. Onder het dreunen van het geschut verliet deze het schip en begaf zich naar den afzonderlijken trein, die tegenover den steiger stond te wachten om ons naar Caracas te brengen. Hier voegde zich bij ons de heer Tiddens, secretaris van de Nederlandsche legatie te Caracas met zijn echtgenoot. Het was de trein van den President. Het middelste rijtuig was een luxe-waggon met een keurig rieten ameublement en in de hoeken rieten schemerlampen, die het rijtuig tijdens het rijden door de tunnels electrisch verlichtten. De eerste uren moesten we stijgen en konden we door de groote spiegelruiten rechts en links het prachtige landschap zien. Het was een echte bergspoorweg, die langs diepe afgronden reed en steile hellingen had te overwinnen. Op sommige plaatsen was de spoorbaan uitgehouwen in de berghelling en dus zeer smal: de aanleg moet een reuzenwerk geweest zijn. Bij een halte halverwege, op ongeveer duizend meters hoogte, waar we een trein uit Caracas moesten laten passeeren — de lijn heeft enkelspoor, — hadden we gelegenheid even uit te stappen en de afkoeling was er zeer goed merkbaar. Ongeveer tien uur waren we te Caracas, en daar stond aan het station een groot aantal heeren ons te wachten, o.m. de Nederlandsche gezant, de heer d'Artillact Brill, de Nederlandsche Consuls, de heeren Henriquez en Hellmund en eenige leden van de Nederlandsche Kolonie.

Het weelderig ingericht hotel waar we logeerden, dat een „patio” heeft, een open binnenplaats, waaromheen de kamers gebouwd zijn is een huis dat vroeger eigendom was van den generaal Carao, en nu door de Venezolaansche Regeering is aangekocht. Een tuin met prachtige bloemen en heesters, een oogen-bekoring voor hen die Curaçao pas hebben verlaten, is van den weg gescheiden door een zwaar en hoog ijzeren hek; een galerij, met kleine gekleurde tegels bevloerd, omgeeft het geheele huis en alle kamers komen op die galerij uit. In den hoek van het patio voerde een wenteltrap naar de eerste verdieping. De rechter zijde en een gedeelte van de voorzijde worden ingenomen door een groote salon, en aan den anderen kant van de voorzijde ligt een kleinere ontvangkamer. Links van het patio is de eetzaal met een rook-

kamer daarachter en terzijde hiervan vindt men een studeervertrek. De slaapkamers, badkamers, kapsalon zijn aan de achterzijde van het huis gelegen. Voor de bedienden is, los van het hoofdgebouw, in den tuin een verblijf opgetrokken, waarachter de garage is gelegen.

Het salon-ameublement was van lichtkleurig hout, overtrokken met gebloemd zijde-damast, prachtig afstekend tegen het donkere tapijt. Een lambrizeering en een plafond van geslagen metaal, groote spiegels, schilderijen en frissche bloemen, dit kleurige geheel werd 's avonds verlicht door eenige kristallen kronen en verscheidene staande lampen en muurlampen. De slaapkamers waren allen verschillend gemeubeld en de inrichting was van dien aard, dat er niets te wenschen overbleef; aan badkamer en toilettafel was alle zorg besteed.

Van de bovenverdieping uit kan men langs een trap op een plat dak komen als tuin ingericht, vanwaar men een mooi uitzicht heeft over de stad en op de bergen op den achtergrond. Aan de voorzijde van het huis, boven de galerij, bevindt zich een groot balkon, dat uitzicht geeft aan de oostzijde op een park en links op het standbeeld van Columbus.

Om één uur waren we klaar voor de lunch en een zestal autoriteiten bleef bij ons eten, zoodat we, hoewel gast zijnde van de Venezolaansche Regeering, tevens gastheeren waren. Om vier uur namiddag kwam onze gezant ons afhalen om ons voor te stellen aan den President (Presidente Provicional) Dr. Marques Bustillos, welke ontvangst plaats had in zijn paleis Miraflores. Na afloop hiervan werd een bezoek gebracht aan den minister van Buitenlandsche zaken en den Nederlandschen gezant; de middag eindigde met een tocht door het „Paraiso”, het villapark van Caracas, met prachtige huizen, breede lanen en een schitterenden plantengroei. Tijdens het diner hoorden we dien dag op eens in den tuin muziek, die naderhand bleek van het muziekkorps de Banda Nacional te zijn, dat zich in den vervolge iederen avond zou laten hooren; buiten het hek stond het zwart van de nieuwsgierigen.

Den volgenden dag, 10 April, reden we 's morgens om negen uur, naar Miraflores, waar de uitreiking zou plaats hebben van de Bolivar-orde 2e klasse aan den Gouverneur en aan den Heer d'Artillact Brill. Voor het paleis stond een bataljon eerewacht en in het patio van het paleis waren de cadetten opgesteld. Alle officieele personen en tal van genoodigden met hun dames waren in de zaal aanwezig. Toen de Gouverneur met den heer d'Artil-

lact Brill de zaal binnentrad, speelde de muziek het Wilhelmus, bij het verschijnen van den President, een oogenblik daarna, weerklonken de tonen van het Venezolaansche volkslied. Door twee cadetten werden de eeretekenen op een zijden kussen in de kleuren van de Venezolaansche vlag binnengebracht, die daarna door den President onder het levensgrootte beeld van Simon Bolivar met een korte toespraak den gasten werden omgehangen. De heer d'Artillact Brill bedankte met een paar woorden en nadat de muziek weer het Venezolaansche volkslied en het Wilhelmus had laten hooren was de plechtigheid afgelopen. De morgen werd besloten met een bezoek aan het race-terrein, in gezelschap van den President, den Gouverneur van Caracas, den inspecteur van het leger en andere autoriteiten. Ter eere van den Gouverneur werd hier een Helfrichprijs verreden, een Curaçao-prijs, en prijzen met andere namen, betrekking hebbende op de Kolonie Curaçao. Hier viel een keur van moderne toiletten te bewonderen die de dames met gratie wisten te dragen. Na de lunch woonden we een stierengevecht bij waarbij de President ook tegenwoordig was in een arena, waaromheen een manshooge balustrade zich ringt. Aan de buitenzijde van die balustrade loopt een gang en ook verder is de inrichting aan die der dikwijls beschreven arena's gelijk. Waar de spelers al hun best doen om den stier te tergen, is het logisch, dat deze zich verdedigt en tracht zich op hen te werpen, waartegen zij zich echter achter de balustrade dekken. Zoo iemand wordt door het publiek uitgefloten en bij zijn terugkomst in de arena moet hij blijken geven van groote onverschrokkenheid, voordat hij weer in de gunst komt. Er zijn echter ook spelers, die anders optreden, doch daarover straks. Door signalen op den hoorn geeft de Jury aan, wanneer de spelers moeten optreden. Bij onze binnenkomst was de arena leeg en we hadden allen tijd om een en ander goed op te nemen. We werden door eenige hoogwaardigheids-bekleeders ontvangen en namen plaats in de Presidentsloge, recht tegenover de Jury, waar we een goed uitzicht hadden over het geheel.

Een stierengevecht in Caracas is verdeeld in drie deelen: 1e. het optreden van de torero's, 2e. het optreden van de banderillero's en 3e. het optreden van den hoofdpersoon, van den espada.

Op eens weerklonk het Venezolaansche volkslied en de President trad zijn loge binnen. Een oogenblik daarna klonk er een signaal van de tribune tegenover ons en kwam de espada de arena binnen, aan beide zijden gedekt door de banderillero's en de torero's; de stoet werd gesloten door een tiental staljongens met

roode jassen en witte broeken, die drie witte muilezels begeleiden in rood tuig, een trekknuppel sleepend. De espada groette den President en het publiek, waarna de staljongens met de muilezels verdwenen. Op een ander signaal werd de deur van den stalen in de balustrade geopend en rende een stier het strijdperk binnen. Op het oogenblik, dat het dier de balustrade passeerde, stak iemand het een gekleurde rozet, waaraan een ijzeren punt van ongeveer 5 cM. lengte met weerhaak, in de schoft. Een goede stier vliegt dan, geprikkeld door de pijn, dadelijk op de gekleurde doeken aan, die hem door een achttal spelers, de torero's, van verschillende zijden worden voorgehouden. Deze spelers ontgaan den aanval van den stier door de vlucht of door tijdig opzij te springen. Als laatste redmiddel blijft hun de sprong over de balustrade. Als de stier zich door de vergeefsche aanvallen heeft vermoeid, klinkt op een teeken van de Jury het signaal voor het optreden van de banderillero's. De torero's blijven in de arena om in geval van gevaar met hun doeken een aanval van den stier op de banderillero's te kunnen afleiden. Waar in het eerste gedeelte de stier uitsluitend als aanvaller optreedt, gebeurt dit nu beurteelings, d.w.z. de banderillero's vallen den stier aan, als zij daartoe gelegenheid hebben. Zij zijn gewapend met twee stokken van ongeveer 2 cM. dikte en 1 M. lengte, omwonden met kleurig doek. Aan het ondereinde van den stok bevindt zich weer een ijzeren punt met weerhaak. Het doel is nu deze stokken met de punt in de rug van den stier te steken, als het dier tracht hen op de hoorns te nemen. Terwijl de stier op hen aanrent, moeten zij zóó lang blijven staan, tot het beest binnen het bereik van de stokken komt, die zij in de voorwaarts gestrekte handen houden. Op dat oogenblik moeten zij beide stokken in den schouder van den stier steken, naast de rozet, en dadelijk daarna opzij springen, omdat zij anders op de hoorns genomen worden. Is dit gelukt, — hetgeen niet altijd dadelijk het geval is —, dan laat de Jury het signaal blazen voor het optreden van den hoofdpersoon van den middag, n.l. den eigenlijken stierenvechter, den espada. De torero's trekken zich nu achterin bij de balustrade terug, doch moeten bij de hand blijven om den espada hulp te verleen. Deze is gewapend met een ongeveer 1 M langen, rechten degen met vlijmscherp lemmet en een even langen stok, waaraan een roode doek is bevestigd. De stier is intusschen door vermoeienis veel kalmer geworden, doch nog niet voldoende rustig om die roode lap te kunnen verdragen. Hij valt dan ook weer op den doek aan, doch aangezien de espada den doek door middel van de stok opzij houdt, stoot de stier in de

lucht. Hoe minder eerstgenoemde zich bij den aanval van het beest beweegt, hoe mooier. Hij verplaatst zich dan ook bijna niet, zet hoogstens een been wat achteruit om den stier te laten voorbijgaan. Die aanvallen worden zoo lang herhaald, totdat de espada en de stier recht tegenover elkaar staan met een paar meters tusschenruimte, de eerste nog steeds klaar met den rooden doek om den aanval op te vangen en de stier met de hoorns naar beneden, gereed om opnieuw te stooten. Tijdens deze aanvallen scheldt de espada den stier uit voor alles, wat leelijk is en bespuwt hem om het publiek zijn moed te toonen. Zoodra espada en stier onbeweeglijk tegenover elkander staan, is het oogenblik gekomen om den doodelijken steek toe te brengen. Langzaam heft de espada den degen op en richt dien op het punt, waar hij treffen moet, iets links voor den schouder, voor de rozet en de banderilla's, die nog steeds in de rug van het beest vastzitten. Op het gunstige oogenblik doet de espada een sprong en steekt den degen tot aan het gevest in den rug van den stier, die — indien de steek goed is toegebracht — op zijn knieën zakt en omvalt.

Dit laatste heb ik echter niet zien gebeuren: de stier, met den degen in zijn rug, woedend door de pijn, rende de arena rond, waardoor de degen zich langzamerhand weer uit de wond werkte. Het bloed stroomde langs de flanken van het dier neer en nogmaals moest de espada trachten het beest te dooden, hetgeen nu veel eenvoudiger is, omdat de stier reeds uitgeput is door bloedverlies. Zoodra het dier zooveel bloed verloren heeft, dat het neervalt, maakt de matador (slager) een eind aan zijn lijden door het met een kort mes een steek achter de hoorns toe te brengen. Een signaal weerklinkt, waarop de staljongens met de muil-dieren binnenkomen om de gedooide stier weg te sleepen en het bloed op te ruimen, dat overal verspreid ligt. De espada gaat in dien tusschentijd de arena rond buigend voor het publiek, dat van opgewondenheid jassen, hoeden, sigaren, brillen, in 't kort de meest uiteenlopende voorwerpen in de arena gooit om hem te huldigen. De espada van zijn kant snijdt stukken van de ooren van den gedooden stier af en werpt deze tusschen het publiek als aandenken. Zoodra de arena weer opgeruimd is, begint het spel opnieuw. Nu treedt echter een andere espada op, die op zijn beurt weer afgelost wordt door den eersten. Zoo worden op een voorstelling door die twee espada's zes stieren gedood. Ik heb mij laten vertellen, dat het vleesch van deze dieren kosteloos aan de bevolking verstrekt wordt. Is de stier bij het binnenkomen in de arena niet wild genoeg, dan wordt hij door het pu-

blik uitgejouwd en laat de jury een ander dier binnenbrengen. Er zijn dan ook altijd eenige stieren in voorraad aanwezig.

Het is ongetwijfeld een wreed schouwspel en velen zal het onbegrijpelijk zijn dat zulk een spel ook vrouwen blijkbaar uitermate behaagt en opwindt.

Den volgenden dag brachten we met den Gouverneur van Caracas een bezoek aan een paar groote fabrieken, n.l. aan een linnenweverij, een chemische ververij en een cement-fabriek. Beide inrichtingen gaven een goed beeld van den vooruitgang der industrie onder het bestuur van den President ((President Electo) Generaal Juan Vincente Gomez. Vóór diens tijd waren dergelijke groote fabrieken niet bestaande. Die dag werd besloten met een diner, aangeboden door den Minister van Buitenlandsche Zaken aan den Gouverneur in zijn Ministerie, „La Casa Amarilla” waarop de gastheer, de gezant en de Gouverneur redevoeringen hielden. In het midden van het patio was een toren opgericht, die evenals de galerijen van het gebouw, door duizenden gekleurde electrische lampjes was verlicht. De ontvangzaal was behangen met de kleuren van de Venezolaansche vlag: geel, blauw, rood. Een honderdtal gasten zat aan tafel. Ook vele vooraanstaande personen van de Nederlandsch kolonie hadden een uitnoodiging ontvangen, waaruit wel bleek, dat alles gedaan was om het den gasten aangenaam te maken.

Reeds om negen uur den volgenden dag gingen we de Salon Elip-tico bezichtigen, een ellipsvormige zaal met prachtige plafondschilderingen van de beste Venezolaansche schilders, alle betrekking hebbende op de bevrijding van Venezuela. Van hier ging de tocht naar de Biblioteca del Congreso en naar de Biblioteca Nacional. Tot slot een onvergetelijke five o'clock tea in de Club Venezuela, aangeboden door den Provisioneeelen President aan den Gouverneur. In de groote salons en den uitgestreken tuin had zich de groote wereld van Caracas verzameld, terwijl de President zich minzaam met een ieder onderhield. In den tuin, onder de kleurige lichten in de boomen, stonden groote tafels, waarop alle denkbare versnaperingen en verfrisschingen. Om tien uur eindigde het dansfeest, getuigenis afleggende van de schitterende wijze waarop de Venezolanen gasten weten te ontvangen.

Den volgenden dag werden bezoeken gebracht, behalve aan verschillende Ministeries, aan eenige moderne instellingen, allen tot stand gekomen tijdens het bestuur van den Gekozen President, den

genoemden Generaal Juan Vicente Gomez. Ook het station voor draadloze telegrafie werd een van deze dagen door ons bezichtigd. Daar dit station buitenaf is gelegen, moesten we geruimen tijd door de stad rijden, langs de geasfalteerde smalle straten, waarvan sommigen vrij sterk hellen. In het oude gedeelte der stad zijn deze juist breed genoeg om twee auto's elkaar te laten voorbijgaan; alle straten staan rechthoekig op elkaar, en bijna op elken hoek regelt een agent van politie het verkeer. In het station voor draadloze telegrafie verzond de Gouverneur telegrammen naar Curaçao en naar Generaal Gomez. De tocht werd vervolgens voortgezet naar de „Escuela de Artes y Oficios”, waar een honderdtal kinderen in den tuin eenige vrije en orde-oefeningen uitvoerden. Van hier naar den Nationalen Gezondheidsdienst. Dit is een groot nieuw gebouw, waaraan een hospitaal verbonden is. Alle kamers werden bezocht, ook de groote en de kleine operatiezalen. De slaapzalen waren ruim, licht en luchtig en boden plaats aan vele patiënten, die er een uitstekende verpleging hebben. Achter het ziekenhuis waren groote en luchtige stallen voor de proefdieren. Het geheel maakte den indruk van een groot modern ziekenhuis, waar een Venezolaan — ik zal niet zeggen voor zijn plezier — maar vol vertrouwen heen gaat. Daarna togen we naar het hoogste punt van de stad, nl. het „Calvario”, een berg, waarop tevens de waterwerken liggen voor de watervoorziening van Caracas. Van hier uit heeft men een prachtig uitzicht over de stad aan de eene zijde en aan de andere op de „Escuela Militar” en op het „Observatorio”, beide inrichtingen eveneens op heuvels gelegen. Op het Calvario een park, waarin eenige hokken voor wilde dieren en als grootste bezienswaardigheid de hygiënisch aangelegde vergaarbakken voor de waterleiding.

Nog hebben wij bijgewoond de plechtige onthulling van den gedenksteen in het Pantheon. Deze steen is van wit marmer en met zware koperen bouten in den muur bevestigd. Op den steen leest men:

SIMON BOLIVAR
Libertador
Homenaje de la
Colonia de Curaçao.

Het was een indrukwekkend oogenblik, toen de Venezolaansche vlag, die den steen dekte, door den Gouverneur na afloop van zijne rede verwijderd werd. Cadetten, die als eerewacht in het

Pantheon stonden opgesteld, brachten eerbewijzen. Even daarna werden kransen gelegd op het graf van Simon Bolivar, den grooten Bevrijder en van diens vriend, onzen landgenoot, den admiraal Brion ¹⁾. Onder de tonen van de beide volksliederen verlieten de aanwezigen het Pantheon.

Het was een aardig denkbeeld van den generaal Juan C. Gomez, de Gouverneur van Caracas, om den Gouverneur dien dag een lunch aan te bieden op de „Hacienda Santa Cecilia”, buiten de stad gelegen. Na een bezoek aan een suikerfabriek in gezelschap van den President Bustillos werd de tocht voortgezet naar bovengenoemde Hacienda, een groot rustig gelegen buitenhuis, met een prachtuitzicht over de bergen, die als het ware overtrokken waren met warm bruin fluweel. Het huis zelf was versierd met de Nederlandsche en de Venezolaansche vlaggen, evenals de tafel, waarop tevens mooie bloemen prijken. Een honderdtal gasten nam aan de lunch deel, allen per auto gekomen.

In den namiddag was er een druk bezochte receptie ten huize van onzen gezant wiens huis prachtig is gelegen in het Paraiso, het mooiste gedeelte van Caracas. Door het ontbreken van het patio maakte dit huis met zijn Europeesche inrichting weer een geheel anderen indruk dan de huizen, die we tot nu toe bezocht hadden. Achter het huis rijzen de bergen omhoog en aan de voorzijde ligt een goed onderhouden tuin.

Ook zagen we nog in die dagen het geboortehuis van Simon Bolivar, het „Museo Boliviano” en de „Escuela Militar”, drie instellingen, welke hun ontstaan te danken hebben aan de groote vaderlandsliefde van den generaal Juan Vicente Gomez, die geld noch moeite heeft gespaard om deze herinneringen van vroeger dagen te bewaren en te herstellen. In het geboortehuis van den Grooten Bevrijder stond nog het bed, waarop hij geboren is, gedekt door een spreij van een eeuw oud en er was ook nog de ouderwetsche tegelvloer. In de verzameling schilderijen merkten we stukken op van Tito Salas, een nog jong Venezolaansch schilder. Verder hing er „De overgave van de eerste Spaansche vlag aan Bolivar”. In het Museum waren vooral tentoongesteld voorwerpen uit den tijd van Bolivar, wapens, vlaggen, uniformen. Een goed ingerichte gids vergemakkelijkte het zoeken. Jammer, dat aan beide inrichtingen niet veel tijd kon worden

¹⁾ Zie W. I. Gids dl. IV.

besteed; men zou er met genoeg eenige dagen kunnen doorbrengen.

De receptie in de „Escuela Militar” wachtte ons echter. Deze inrichting ligt, zooals ik reeds vroeger heb medegedeeld op een heuvel, vanwaar men een prachtig uitzicht heeft over de stad en gelijkt op en is misschien een oud kasteel met gekanteelde muren. Een steil omhoog loopende zigzag-weg voert van de stad naar den ingang van de „Escuela”. Het kasteel heeft een groot open binnenplein, waaromheen een breede galerij loopt. De overdekking van de galerij rust op zware steenen pilaren, versierd met wapenschilden en voor deze gelegenheid met de Nederlandsche en Venezoaansche vlaggen. Onder deze galerij waren zitplaatsen aangebracht, tegenover zware kanonnen. Bij onze binnenkomst stonden de cadetten in groote tenue opgesteld op het binnenplein en zij voerden onder commando van een kapitein eenige oefeningen uit. Op onze tochten en bezoeken waren we in den regel vergezeld door den Gouverneur van Caracas, een broeder van generaal Gomez.

Vóór ons vertrek konden we nog gevolg geven aan een uitnoodiging van den heer Marx, directeur van de Hollandsche Bank voor West-Indië te Caracas, om tegenwoordig te zijn bij de officieele opening van die Bank. Het gebouw, waarin zij is ondergebracht, ligt op een der drukste punten van Caracas. Des avonds was er een bal, door de Hollandsche Bank voor West-Indië aangeboden en daarvoor was opzettelijk een huis gehuurd, dat versierd en zeer artistiek ingericht was. Zoo vond men er een oud-Hollandsch kamer met de groote schouw en de bijbehorende koperen tangen, een doofpot en oud-Hollandsche stoelen.

Een uur na het einde van dit feest, om zeven uur in den ochtend waren we per auto op weg naar Maracay, de residentie van den President Electo. Deze weg, de eenige, die evenwijdig aan de kust loopt, aangelegd op last van genoemden President, verkeert in uitstekenden staat, was alleen door de langdurige droogte zeer stoffig. Nu eens links, dan weer rechts, soms boven dan beneden ons, loopt de spoorweg, die Caracas met Maracay verbindt. Wij vonden het koud dien morgen zoowel door het snelle rijden, als door de grootere hoogte. De streek is weinig bewoond, slechts op enkele plaatsen zag men hacienda's; overigens voerde de weg door hoog geboomte, stukken van het oerwoud. Onderweg werd een oogenblik gerust bij een hacienda, waar tevens eenige verschingen te krijgen waren; de beenen konden daar weer wat

beweging nemen, doch al spoedig reden we verder. In de omgeving van Maracay werd het verkeer wat drukker en bij den ingang van de stad werden de Ned. gezant, die door zijne echtgenootte vergezeld was en Gouverneur ontvangen door den President Elected met zijn geheelen staf. Het was toen ongeveer half een, en we hadden een afstand afgelegd van ongeveer 250 K.M. We stapten af in Hotel Maracay. Van verkleeden was nog geen sprake, omdat de vracht-auto met onze bagage eerst eenige uren later aankwam. In den namiddag werd audientie verleend. De President ontving ons zeer minzaam en geleidde ons, na een kort onderhoud, naar het vliegterrein, een der inrichtingen die door zijn toedoen tot stand kwamen, en waar een oogenblik na onze aankomst een eskader de lucht in ging. Alles was nog geheel nieuw. Juist eenige dagen geleden had een Venezolaan zijn eerste vlucht alleen gemaakt, nadat hij in Venezuela opgeleid was door Fransche oorlogsvliegers. Een tiental vliegtuigen stond op het terrein opgesteld. Na het vliegterrein werd een bezoek gebracht aan een paar buitenhuizen van den President, waarvan een bekend was door het groote aantal wilde en bijzondere dieren, dat daar verzameld was. Het was reeds donker, toen we ons hotel weer opzochten. Den volgenden morgen trokken we er weer op uit om met den President eenige zijner landerijen te bezoeken, uitgestrekte goederen, vol prachtig vee. De melk daarvan gaat naar een den President toebehoorende boterfabriek, die is opgezet met de hulp van een kort geleden overleden Hollander en waar men op Hollandsche wijze boter bereidt, die in geheel Venezuela wordt verkocht. Deze boter is heerlijk van smaak, doch helaas niet geschikt voor uitvoer, zoodat Curaçao daarvan niet kan genieten.

Bij terugkomst werd ontbeten in het Hotel Maracay en zetten we den tocht voort naar Valencia, waar we ongeveer half twee aankwamen. Halverwege werd een groote Engelsche suikerfabriek bezocht, die midden tusschen uitgestrekte suikerriet-velden lag. Het terrein daar was geheel vlak en vrijwel boomloos, toch was de warmte dragelijk. Vervolgens voerde de weg over zwaar begroeide bergen en we zagen bij het omslaan van een hoek plotseling het meer van Valencia voor ons liggen. Inderdaad een schitterend gezicht en het was een genot hier een oogenblik stil te houden.

Buiten Valencia stonden de autoriteiten den Gouverneur op te wachten om Z.E. naar ons huis te geleiden. Onze koffers waren reeds aangekomen, zoodat we opgefrischt om twee uur op de

lunch konden verschijnen, aangeboden aan den Gouverneur door den President van Carabobo, de staat, waarvan Valencia de hoofdstad is. De stad maakte een goeden indruk met haar breede asfaltwegen, waarop auto's in volle vaart elkaar passeerden. Na de lunch werd de stad aan ons en werden wij aan de stad vertoond; niet vergeten werd een bezoek aan de waterwerken, die hygiënisch ingericht, maar kleiner zijn dan die in Caracas.

Den volgenden dag werden een schitterende receptie en avondfeest bijgewoond, ter herdenking van het eeuwfeest van Venuzuela's onafhankelijkheid en hartelijke telegrammen gewisseld tusschen de Gouverneur, de beide Presidenten en den minister van Buitenlandsche Zaken.

Om acht uur van den volgenden morgen vertrokken we per auto naar Puerto Cabello, vergezeld van eenige heeren uit Valencia. Dezen tocht zal ik niet spoedig vergeten, want de weg was gevaarlijk en de snelheid waarmede we reden groot. De bochten slipten we dan ook om. Een chauffeur, die den weg niet bijzonder kent, zou onmogelijk met zulk een snelheid hebben kunnen rijden. Daarbij komt ook nog, dat de weg sterk daalt en zeer stoffig was. Onderweg hadden we een kort oponthoud bij warme zwavelbronnen; het water dat uit de rotsen borrelt is zoo heet, dat men er eieren in kan koken. Er is badgelegenheid.

Ten slotte valt nog te melden een bezoek aan een groote fabriek van bevroren vleesch te Puerto Cabello, die echter door verbouwing niet in werking was. Het geheele gezelschap bracht ons daarna aanboord van de „Philadelphia”, die ons 21 April 's morgens halfzeven behouden en wel op Curaçao terugbracht.

Bij het uitvaren uit de Baai stond er in groote letters, gevormd door electrische lampjes, op den vuurtoren de woorden „Good bye”, terwijl rechts daarvan op de Astillero Nacional te lezen was „Mr. O.L. Helfrich”, een laatste nog ver in zee zichtbare afscheidsgroet van het Venezolaansche Gouvernement aan den Gouverneur.

De tocht leverde voor ons veel belangrijks op en met genoegen wordt hier erkend dat gedaan is wat gedaan kon worden om het den Gouverneur en ons zoo aangenaam en gemakkelijk mogelijk te maken. Alles was tot in de kleinste onderdeelen uitstekend verzorgd; het was in één woord een schitterende, gastvrije en hartelijke ontvangst.

Als herinnering kregen we in Caracas o.a. een album met foto's van den Gouverneur met gevolg en van eenige binnen-kijkjes zoo-

wel van ons hotel als van het huis van den heer d'Artillact Brill.

Wel hebben we verzuimd menige gezellige en officieele bijeenkomst te beschrijven, maar het voornaamste van deze in allen deele goedgeslaagde reis vindt de lezer in deze bladzijden vermeld.

Weltevreden, Java Sept. 1922.